

U22

1690

80 =

516

Թ Ե Զ Ի Ս Ն Ե Բ

ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ ԶԵԿՈՒՑՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐԱԿԱՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ
ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. ԽՍՀՄ-Ի ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՄՈՏԱԿԱ
ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Սոցիալիստական կառուցումը դնում է ամենադժվարին խնդիրները ԽՍՀՄ-ի աշխատավորության առաջ: Վերապահի խիստ պես կապիտալիստական Արեւմուտքից անկախ լինել, պետք է ԽՍՀՄ-ն ագրարային հետամնաց յերկրից վերածել առաջնակարգ արդյունաբերական յերկրի: Անհրաժեշտ է վերասարքավորել գյուղատնտեսական ունեցող ֆարրիկաները և գործարանները, կառուցել նորերը, վերապահի արագ, հաղթական տեմպով «Նեպոլյան Ռուսաստանը վերածվի սոցիալիստական Ռուսաստանի» ինչպես ասում էր Վ. Ի. Լենինը:

Մեր առաջ դրված է գյուղատնտեսության վերակառուցման, գյուղատնտեսության տրաքտորիզացիայի, մաշինիզացիայի, մեքենայացման բերքատվությունը անհապաղ բարձրացման հսկայական աշխատանք:

Քիչ միջոցներ չեն պահանջվի պրոլետարներից արդյունաբերության համար վերակալ աշխատավորներ պատրաստելու համար:

Կուլտուրական հեղափոխության լոգունգը նշանակում է մեր ամբողջ կենցաղի վերակառուցումը: Դպրոցները, հիվանդանոցները, կուլտուրական տները, բանվորական մամուլը, բանվորական թատրոնը, ռադիոն և այլն, այս բոլորն անհրաժեշտ է կառուցել մեծ չափերով: Այս քննարկումը չբացերը լուծելու համար պրոլետարական պետությունը, հասկանալի յե, վոր իր տրամադրության տակ պետք է գրամական խոչոր միջոցներ ունենա:

1690-4492

2. ՎՈՐՏԵՂԻՑ ԿԱՐՈՂ Ե ՍՏԱՆԱԼ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒ- ՅՅՈՒՆՆ ԻՐԵՆ ՆԱՐԿԱՎՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

ԽՍՀՄ-ի բանվոր դասակարգը չի կարող ստանալ արտաքին փոխառություն կապիտալիստական պետութիւններից և այլերկրյա կապիտալիստներից տնտեսական կախվածութեան գնով: Մենք ստիպված ենք փնտռել ուրիշ ճանապարհներ և միջոցներ սոցիալիստական կառուցման համար առանց ոտարկերկրյա կապիտալի ոգնութեան: Այդ ուղիներն ընկած են հենց նույն ԽՍՀՄ-ում և գտնվում են աշխատավորութեան ձեռքին: Սոցիալիստական շինարարութեան հերթական ամենակարևորագույն խնդիրները լուծելու համար, մեր պետութիւնն իր միջոցները կարգավորում է հետևյալ աղբյուրներից՝ 1) հարկեր, յեկամուտներ ընդերքից (քարածուխ, նավթ, թանկարժեք մետաղներ և այլն), անտառներից տրանսպորտից և այլն մուտքեր, վորոնք անցնում են պետական բյուջեյով: 2) պետական արդյունաբերութիւնից և առևտրից ստացված շահույթները, 3) բնակչութեան դրամական միջոցները (խնայողութիւնները և ժամանակավորապես ազատ դրամները) վորոնք փոխ են տրվում պետութեանը, կամ գրվում խնայողական դրամարկղներում:

Միայն թված բոլոր աղբյուրները լրիվ ոգտագործելու պայմաններում կարող ենք հույս դնել մեր ժողովրդական տնտեսութեան հաջող զարգացման վրա: Հատկապես մեծ նշանակութիւն ունի պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկղների գործունեութեան ուժեղացումը, վորովհետև նրանք զնում են պետութեան տրամադրութեան տակ մեծ համեմատել միջոցներ շինարարութեան կարիքների համար:

Պետք է ասել, վոր ժամանակավորապես ազատ միջոցները և բնակչութեան դրամական խնայողութիւնները յուրաքանչյուր տվյալ ժամանակաշրջանում ամբողջն ի մի դումարած կազմում են բախականին մեծ դումար, վորովհետև վերջին տարիներս մեր տնտեսութեան աճման հետևանքով բարձրացել է աշխատավորութեան նյութական բարորութիւնը, իսկ աշխատավորների, բանվորների և գյուղացիների քանակը հաշվում են տասնյակ միլիոններով:

Միայն հարկավոր է, վորպեսզի այդ ժամանակավորապես ազատ միջոցները և խնայողութիւնները ներդրվեն ոգտակար պետական շրջանառութեան մեջ, փոխ տրվեն պետութեանը արտադրական նպատակների համար: Դրան հասնել կարելի չէ, առհենից առաջ պահ տալով ինչ-ինչ պատճառներով ազատ մնացած

ամենափոքր դրամական դումարները, թեկուզ կարճ ժամանակով, պետական աշխատավորական խնայողական դրամարկղներին: Թե վորքան այդ ժամանակավորապես ազատ միջոցները ներկայացնում են իրենցից բախականին պատկանելի դումար, այդ յերևում է նրանից, վոր նույնիսկ այժմ, յերբ բանվորների և գյուղացիների ամենափոքր մասն է ոգտվում խնայողական դրամարկղներից, Միութեան բոլոր խնայողական դրամարկղների հաշիվներում ազատ մնացողը, վորը կազմված է մանր աշխատավորական խնայողութիւններից արդեն 350 միլիոն ո. անց է: Այդպիսի դումարը կարող է փոխարինել այլերկրյա մի մեծ փոխառութեան: Այս միջոցները կարող են զգալիորեն մեծանալ, յեթե աշխատավորութեան ճնշող մեծամասնութիւնը դա այն մտքին, վոր անհրաժեշտ է ոգտակար է իր բոլոր ազատ միջոցները պահ տալ խնայողական դրամարկղներին և վոր թե պահել տանը, ևս առավել, վոր խնայողական դրամարկղների համապետական նշանակութեան հետ միասին այդ նույն դրամարկղների ոգտագործելն ամեն մի աշխատավորին տալիս է մեծ ոգուտներ և առավելութիւններ:

3. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԻ ՈԳՏԱԿԱՐ ՆՇԱՆԱԿՈՒ- ՅՅՈՒՆԸ ՅՈՒՐԱՔԱՆՁՅՈՒՐ ԲԱՆՎՈՐԻ ՆԱՍԱՐ

Խնայողական դրամարկղն ամենալավ միջոցն է աշխատավորութեան անձնական բյուջեն ոպիտանալացնելու և կարգավորելու համար մղվող պայքարում:

Ոգտվելով խնայողական դրամարկղի ծառայութիւններից, բանվորն ընտելանում է իր աշխատավարձը ծախսելու մեջ պլանաչափութիւն, խնայողութիւն և համաչափութիւն մտցնելուն, խուսափելով ավելորդ և վոր արտադրողական ծախսերից:

Խնայողական դրամարկղը՝ խելացի խնայողութեան, աշխատավորական եկոնոմիայի և աշխատանքով վաստակած ոուբլիները նպատակահարմար ոգտագործելու գալրոցն է: Միանգամայն սխալ է և ամբողջովին կեղծ դատողութիւն այն մասին, թե խնայողութիւնը դձմութեան, քաղքենիութեան և ժխտութեան նշան է. ընդհակառակն, խնայողական և տնտեսող վերաբերմունքը դեպի աշխատանքով վաստակած ոուբլին, նրա արժեքը զիտակցելը և պրոլետարական պետութեան փոխ տալը, զիտակցութեան և քաղաքացիութեան արտահայտութիւն է: Թեթե, անփութ և չտալ վերաբերմունքը դեպի փողը խորթ է պրոլետարիատին և հատուկ միայն բուրժուա-աղնվական դասակարգերին:

Խնայողական դրամարկղը՝ մինչ այժմ պահպանված բանվորական կենցաղի խավար կողմերի թշնամին և, այն է՝ հարբեցողության, թղթախաղության և այլ վոչ արտադրողական ծախքերի։ Ժամանակավորապես ազատ իր փողերը պահ տալով խնայողական դրամարկղին, բանվորը պահպանում է իր միջոցները կամաց-կամաց փոխանակույթ և ոգնում է իրեն անհրաժեշտ դրամար հավաքելու իր տնտեսական-կենցաղային պահանջները բավարարելու համար (հագուստի, կարանիքի, արձակուրդի, կուրորտ գնալու, և այլն)։ Խնայողական դրամարկղին փող պահ տալու ճանապարհով բանվորը մտցնում է խնայողություն իր բյուջեյի մեջ և վերջինիս մեջ ավելի շատ տեղ է թողնում կուրորտական ծախքերի համար (թատրոն, գրքեր, ուղիք, շրջագայություն և այլն) և դրանով բարձրացնում իր կուլտուրականությունը։ Խնայողական դրամարկղները բանվոր ավանդատուի միջոցների խիստ հաջիվ են պահում և սրանով ոգնում բանվորին պլանավորել իր միջոցները։

4. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂԻ ԱՎԱՆԴԱՏՈՒՆԵՐԻ ՈՐՈՒՏՆԵՐԸ ՅԵՎ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Խնայողական դրամարկղներում պահ տված դրամաները բերում են շահույթ, տոկոսներ՝ 8%, յեթե փողը ներդրված է առանց ժամակետի անորոշ ժամանակով և 9%, յեթե ավանդը մուծված է վորոշյալ ժամանակով, վորից առաջ չի կարող ստացվել (որինակ 3 ամսով, 1/2 տարով և այլն)։

2. Ավանդները մնում են խնայողական դրամարկղներում ապահով և սրանց ամբողջության համար պատասխանատու յե թորհրդային կառավարությունը։ Խնայողական դրամարկղից տրված դրքույը կորչելու կամ փչանալու դեպքում, ավանդատուն այս մասին պիտի հայտնե խնայողական դրամարկղին և նրան տրվում է նորը (դուրլիկատ) իսկ կորցրած դրքույի վոչ վոք չի կարող փողն ստանալ։ Ամեն մի բանվոր պահպանում է իր փողերը զանազան պատահականություններից, (հրդեհ, կողոպուտ, թալան և այլն) յերբ պահ է տալիս փողերը խնայողական դրամարկղին։

Ավանդատուներն իրենց փողերը խնայողական դրամարկղից ստանում են ըստ առաջին իսկ պահանջի լրիվ կամ մաս-մաս։

3. Խնայողական դրամարկղին պահ տրված ավանդներն անձեռնամխելի յեն։ Բացի ավանդատուից և նրա որինական հավատարմատարից ուրիշ վոչ վոք չի կարող փողն ստանալ խնայողական դրամարկղի դրքույի։ Խնայողական դրամարկղի ավանդը չի կա-

րող կալանքի տակ առնվել, ի բաց առյալ այն դեպքից, յերբ ավանդատուն հանցանք է գործել, վորի համար նրան տալիս են քրեական դատի։

4. Ավանդատուների աղանդները և ավանդների չափը խիստ զաղտնի յեն պահվում։ Խնայողական դրամարկղի աշխատակիցները պարտավոր են պահել ավանդատուների դաղտնիքը, ապա թե վոչ քրեական պատասխանատվության կկանչվեն (121 հոդ. Քրեական Որենսդրի)։

5. Խնայողական դրամարկղի ավանդներն ազատ են պետական և տեղական ամեն տեսակի հարկերից և տուրքերից։

6. Ավանդատուն խնայողական դրամարկղների միջոցով կարող է ոգտվել զանազան ծառայություններից, վորոնք գործնական կյանքում մեծ նշանակություն ունեն. ա) խնայողական դրամարկղներն ընդունում և պահում են անվճար պետական փոխառությունների որլիդացիաները, հետևում են խաղարկություններին, կուպոնների վճարման յթե յերբ և որլիդացիան տիրափ մեջ մտնում և այլն։ Խնայողական դրամարկղները վաճառում են պետիտխառությունների որլիդացիաները, սրանով փոխատվություն են տալիս և վճարում են շահումները. բ) խնայողական դրամարկղները փող են փոխադրում (ուղարկում) ԽՍՀՄ բոլոր վայրերը և փոխադրությունները մինչև 100 ոուբլի կատարվում են անվճար. գ) խնայողական դրամարկղին կարելի յե վճարել դյուզհարկը, խնայելով ժամանակը և ազատվելով ավելորդ հոգսերից. բացի այդ, խնայողական դրամարկղին պահ տրված դրամարի վրա, մինչև հարկը վճարելը, տոկոսներ են դալիս. դ) վորպեսզի հետը փող չտանել ճանապարհին, արձակուրդ գնալիս, գործուղվելիս, հանգստյան տուն, կուրորտ գնալիս և այլն և այդպիսով փողը չենթարկել կորստի, գողանալու վտանգի և ուրիշ դժբախտ պատահարների, կարելի յե փողը մուծել խնայողական դրամարկղ և այնտեղից ստանալ ձրի աիկրեդիտիվ (վկայական), վորով կարելի յե մուծած փողը հետ ստանալ ամբողջությամբ կամ մաս-մաս Միության ուղածդ դրամարկղից։ Աիկրեդիտիվը կորցնելու կամ գողացվելու դեպքում վոչ վոք չի կարող փողն ստանալ, բացի մուծողից. ե) խնայողական դրամարկղի միջոցով կարելի յե վճարել կոմմունալ (ջրի, գազի, էլեքտրականության համար և այլն) սպասարկության համար։ Խնայողական դրամարկղի ավանդատուները խնայողական դրամարկղի միջոցով ստանում են ձրի իրավաբանական ոգնություն յաորհրդային իրավունքի բոլոր հարցերի վերաբերյալ։

7. Պետք է ընդգծել և խնայողական դրամարկղների միջոցով արժեքավոր թղթեր՝ պետաշխնայողական դրամարկղների սերտիֆիկատներ (վկայականներ) ձեռք բերել:

Սերտիֆիկատները բաց են թողնվում 5 և 10 ռուբլու արժողությամբ և շատ ձեռնտու յե նրանց միջոցով խնայողություն կատարել: Սերտիֆիկատները տարեկան բերում են միջին հաշվով 12% և 6 տարի անցնելուց հետո նրանց արժեքը կրկնապատկվում է: Յուրաքանչյուր կիսամյակի տոկոսները միանում են սերտիֆիկատի արժեքին, վորից հետո արդեն տոկոսներ բերում է աճած ամբողջ դումարը: Սերտիֆիկատի արժեքն անընդհատ աճում է: Նրանք դնվում և ծախվում են խնայողական դրամարկղներում և դանձարանների բաժանմունքներում: Սերտաֆիկատները լինում են անվանական և կրողի (на предъявителя): Անվանական սերտիֆիկատը կորչելու դեպքում տրվում է դուբլիկատ: Խնայողական դրամարկղներն ընդունում են սերտիֆիկատներ և պահում ձրի:

8. Խնայողական դրամարկղներին ավանդները պահ են տրվում անվանական և կրողի (на предъявителя): Առաջին դեպքում փողը տրվում է միայն այն անձին, վորի անունով փողը մուծվել է, կամ թե նրա հավատարմագրով ուրիշ անձի: Կրողի գրքույկներով փողն ստանում է յուրաքանչյուր վոք, ում վոր ավանդատուն հանձնել է գրքույկը: Այդ պատճառով կրողի գրքույկը պետք է շատ զգուշ պահել: Ավանդները լինում են վորոշված ժամկետով (որինակ 3 ամիս, 6 ամիս և այլն) և անորոշ: Բացի այդ, փողը կարելի յե պահ տալ նաև ընթացիկ հաշվով: սա նրանով է հարմար, վոր ավանդատվի գրած չեկերով ամեն վոք կարող է փողն ստանալ: Խնայողական դրամարկղի ավանդատուն իրավունք ունի, առանց ձեականությունների, գրքույկի վրա հասարակ մականգրություն անելով կտակել իր ավանդը ցանկացած մարդուն:

5. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՊԵՏԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մենք թվարկեցինք այն բոլոր ոգուտները, արտոնությունները և առավելությունները, վորոնք տրվում են խնայողական դրամարկղներին կողմից իր ավանդատուներին: Բայց դործը սրանով չի սահմանափակվում: Խնայողական դրամարկղներն ունին բացառիկ կարևոր համապետական նշանակություն, վորովհետև նրանք հավաքում են ամբողջ Միության մեջ աշխատավորության ժամանակավորապես ազատ միջոցները, վորոնք գտնվում են ժողովրդական

տնտեսությունից մեջ շրջանառությունից դուրս և տալիս են պետության ոգտագործելու, վորն ուղղում է այս միջոցները խնդուտարացման տեմպն ուժեղացնելու, ֆարրիկաներ և գործարաններ սարքավորելու և կառուցելու, տրանսպորտը զարգացնելու, մեծ ելեքտրոկայաններ կառուցելու, գյուղատնտեսությունը կատարելագործելու, բարելավելու և այլն: Մանր, ցրված դրամները և խնայողություններն ապարատի միջոցով դառնում են ժողովրդական տնտեսության զարգացման հզոր գործոն (фактор) խնայողական դրամարկղների հավաքած փողերը, մտնելով ժողովրդական տնտեսության շրջանառության մեջ, նվազեցնում են նոր փող բաց թողնելու պահանջը, կայունացնում են խորհրդային ռուբլին, նպաստում են արդյունարերության և գյուղատնտեսության զարգացմանը, եժանացնում են ապրանքների գները և բարելավում են աշխատավորության ընդհանուր տնտեսական դրությունը:

Խնայողական դրամարկղին ավտոդատու դառնալով, յուրաքանչյուր մարդ ոգնում է իրեն բարելավելու իր դրությունը և սրա հետ միասին դառնում է մեծ սոցիալիստական կառուցման գիտակից մասնակցող:

Բոլոր սրուկտարներ, դեպի խնայողական դրամարկղների ավանդատուների շարքերը:

Խնայողական գրքույկը՝ խորհրդային չինարարության մասնակցելու վկայականն է:

Մտցենք աշխատավորության կենցաղի մեջ խնայողական դրամարկղը:

1928p.

ՀԱՅԳՈՒԼԻԳՐԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏՊԱՐԱՆ

Գրառեպլար 1471 ր.

Պատ. 2128

Տիրաժ. 3000

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0945432

1292

1690

1264